

Številka: 510-1/2019/18
Ljubljana, 14. 3. 2019
EVA: /
GENERALNI SEKRETARIAT VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE Gp.gs@gov.si
ZADEVA: Poročilo o delovnem srečanju državnega sekretarja na Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti Tilna Božiča s predstavniki Evropske komisije, ki je potekalo 6. februarja 2019 v Bruslju – predlog za obravnavo
1. Predlog sklepov vlade:
Na podlagi šestega odstavka 21. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU – 1G, 65/14 in 55/17) je Vlada Republike Slovenije na seji dne sprejela naslednji
SKLEP
Vlada Republike Slovenije je sprejela Poročilo o delovnem srečanju državnega sekretarja na Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti Tilna Božiča s predstavniki Evropske komisije, ki je potekalo 6. februarja 2019 v Bruslju.
Stojan Tramte GENERALNI SEKRETAR
Sklep prejmejo:
<ul style="list-style-type: none">– Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti,– Ministrstvo za zunanje zadeve.
2. Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem ali skrajšanem postopku v državnem zboru z obrazložitvijo razlogov:
/
3.a Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:
mag. Senka Žerič, vodja Službe za koordinacijo evropskih zadev, Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti
3.b Zunanji strokovnjaki, ki so sodelovali pri pripravi dela ali celotnega gradiva:
/

4. Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu državnega zbora:		
/		
5. Kratek povzetek gradiva:		
/		
6. Presoja posledic za:		
a)	javnofinančna sredstva nad 40.000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	NE
b)	usklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	NE
c)	administrativne posledice	NE
č)	gospodarstvo, zlasti mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	NE
d)	okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki	NE
e)	socialno področje	NE
f)	dokumente razvojnega načrtovanja: <ul style="list-style-type: none"> – nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja – razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna – razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij 	NE
7.a Predstavitev ocene finančnih posledic nad 40.000 EUR:		
/		

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
	Tekoče leto (t)	t + 1	t + 2	t + 3
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) obveznosti za druga javnofinančna sredstva				
II. Finančne posledice za državni proračun				
II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:				
Novi prihodki	Znesek za tekoče leto (t)		Znesek za t + 1	
SKUPAJ				

7.b Predstavitev ocene finančnih posledic pod 40.000 EUR:**Kratka obrazložitev**

/

8. Predstavitev sodelovanja z združenji občin:

Vsebina predloženega gradiva (predpisa) vpliva na:

- pristojnosti občin,
- delovanje občin,
- financiranje občin.

NE

Gradivo (predpis) je bilo poslano v mnenje:

- Skupnosti občin Slovenije SOS: NE
- Združenju občin Slovenije ZOS: NE
- Združenju mestnih občin Slovenije ZMOS: NE

Predlogi in pripombe združenj so bili upoštevani:

- v celoti,
- večinoma,
- delno,
- niso bili upoštevani.

Bistveni predlogi in pripombe, ki niso bili upoštevani.

9. Predstavitev sodelovanja javnosti:

Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja:

NE

Gradivo ni potrebno objaviti na spletni strani predlagatelja.

10. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti:

NE

11. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade:

NE

Tilen BOŽIČ
DRŽAVNI SEKRETAR

**Poročilo o delovnem srečanju državnega sekretarja na Ministrstvu za delo, družino,
socialne zadeve in enake možnosti Tilna Božiča s predstavniki Evropske komisije, ki je
potekalo 6. februarja 2019 v Bruslju**

Državni sekretar z Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti (MDDSZ) Tilen Božič se je 6. 2. 2019 sestal z več predstavniki EK, da bi jim predstavil zlasti reformna prizadevanja in potrebne investicije s področja dela MDDSZ. Na sestankih je izpostavil, da osnutek poročila EK o Sloveniji prepozna prave izzive, pri čemer pa je pomembno, da odraža tudi prava sporočila. Vztrajal je tudi, da bi v poročilu navedene investicijske prioritete morale dopuščati dovolj prožnosti, da se lahko odgovarja na navedene izzive, zlasti z vidika Slovenije kot majhne države, kjer so nihanja na trgu dela lahko večja kot v drugih, večjih državah.

Predstavniki EK so pozdravili obisk, ki se je zgodil v pravem času, ko se končuje priprava poročil o DČ v okviru evropskega semestra, ki letos v prilogi vsebujejo tudi investicijske prednostne naloge posamezne DČ. Vsi so tudi ocenili, da so predstavljena prizadevanja korak v pravo smer, pogovori o njih pa se bodo nadaljevali v kratkem, med drugim 15. 3. 2019, ko bo EK opravila obisk na visoki ravni v SI v okviru evropskega semestra. Morebitne pripombe SI na osnutek poročila (rok za posredovanje je bil prav 6. 2. 2019) bo EK preučila in poskušala v največji možni meri upoštevati, so zagotovili sogovorniki z EK.

Vsebina:

Državni sekretar Božič (DS Božič) se je v okviru obiska sestal z Andriano Sukovo, namestnico generalnega direktorja za zaposlovanje, socialne zadeve in enake možnosti EK (GD EMPL), Marcelom Haagom, direktorjem za delovna mesta, rast in investicije na Generalnem sekretariatu EK (GEN SEC) in Manfredom Bergmannom, direktorjem za gospodarstva DČ na generalnem direktoratu za ekonomske in finančne zadeve (GD ECFIN). Na sestankih so ga spremljali Katja Rihar Bajuk, generalna direktorica za delovna razmerja in pravice iz dela na MDDSZ, Jure Vozelj, svetovalec v kabinetu MDDSZ, namestnica stalnega predstavnika, veleposlanica Tamara Weingerl Požar, Bojan Kraut in Nika Juvan (slednji trije izmenično, vsi SPBR).

Ključna sporočila vsem sogovornikom

Državni sekretar je na vseh sestankih izpostavil, da osnutek poročila o SI vsebuje prave izzive na področju trga dela ter socialne varnosti in zaščite, s katerimi se SI strinja. Menil pa je, da podatki in grafi, ki trditve podpirajo, niso najbolj ustrezni oziroma ne dajejo jasnih sporočil. Pomembno je namreč, da so grafi, ki jih vsebuje poročilo, kar najbolj povedni in na preprost način prikažejo odklone oz. vrzeli, ki jih je treba prioritarno nasloviti. Le tako bo vlada dobila zadostno razumevanje širše javnosti za njena reformna prizadevanja, je poudaril.

Nedvomno, sta ključna izziva na področju, kako zagotoviti, da bodo mladi hitreje vstopali na trg dela (v obliki rednih zaposlitev) in da bodo starejši delavci na trgu dela želeli in lahko ostajali dlje. To sporočilo bi bilo potrebno v poročilu jasneje predstaviti slovenski javnosti, zato je DS Božič EK predlagal, da premisli o vključitvi nekaterih dodatnih ali bolj povednih grafičnih prikazov, ki jih je na podlagi mikro podatkov pripravil OECD (na primer: delež vplačanih prispevkov za socialno varnost in dohodnine po starostnih razredih) ali ustreznemu pojasnilu stanja v SI, iz katerega bo (tudi) preko uvida prispevanja

v državne blagajne po starostnih skupinah razvidno, da imamo v skupinah od 16 do 25 let in od 55 do 64 let izziv prenizke delovne aktivnosti.

DS Božič je izpostavil tudi izziv, ki ga predstavlja porazdelitev mesečnih bruto plač (t.j. izrazita zgostitev na nivoju nizkih plač), ki jasno kaže, da je najvišji delež bruto plač ravno nad minimalno plačo. To bo mogoče izboljšati le, če se bo okrepila produktivnost. V zvezi z velikim obsegom nizkih plač je DS Božič opozoril tudi na posledično večje potrebe po raznovrstnih socialnih transferjih in pomočeh, ki pa lahko poleg pozitivnega učinka na Ginijev koeficient na eni strani, po drugi pripeljejo tudi do nespodbudnega okolja za udeležbo na trgu dela.

Prav tako je DS Božič v pogovorih izpostavil ranljivost trga dela v SI, ki je relativno odvisen od trgov drugih DČ. Zlasti prestrukturiranje nemške avtomobilske industrije bi lahko pomenilo velik vpliv na slovenski trg dela.

Splošni odziv EK

Direktor Haag je dejal, da je poročilo o državi v prvi vrsti podlaga za razprave s posameznimi DČ in ne končno mnenje EK. Poročila sicer odražajo tudi nek horizontalni pogled EK na razmere v posameznih državah z vidika drugih držav in stanja kot celote v EU. Pozdravil je predstavitev DS Božiča in izrazil pripravljenost, da SI pomagajo vnovič premisliti njen model rasti, ker ni nujno, da bodo trenutne prednostne panoge aktualne tudi v prihodnje, zlasti glede opiranja SI na gospodarstva drugih DČ. Osnova v SI je, zato lahko začne graditi nov poslovni model na dobrih temeljih, je menil direktor Haag.

Tudi namestnica GD EMPL Sukova se je strinjala, da ima SI s tega vidika dobro izhodišče, njen največji izziv ga bo ohraniti, je dejala. DS Božič ji je odgovoril, da bi ga želeli še izboljšati, zlasti z reformami davčne politike in politike socialnih transferjev, ki bi ju bilo potrebno ponovno uglasiti, saj sta se v zadnjih letih razvijali nekoliko neoziraje se druga na drugo.

Direktor Bergmann je glede porazdelitve plač menil, da morajo biti vsi ukrepi v zvezi s tem podkrepljeni tudi z izboljšanjem znanj in veščin tako v zasebnem kot javnem sektorju. Glede vlaganja v znanja in veščine starejših delavcev je direktor Bergmann menil, da bi bili ti bolj zainteresirani za učenje, če bi vedeli, da bodo morali dlje ostati na trgu dela.

Pokojninski sistem

Direktor Bergmann je glede vzdržnosti javnih financ v SI izpostavil nizko razmerje med številom aktivnih in upokojenih oseb, nizko stopnjo udeležbe na trgu dela starejših oseb in revščino starejših, podaljševanje življenjske dobe, ki vpliva na izdatke za zdravstvo. V skladu z nedavnim poročilom o staranju je SI časovna bomba, kjer bo odlašanje z reformo vedno dražje, je poudaril. Direktor Bergmann je pozdravil nedavno napoved SI premiera, da bo SI izvedla reformo pokojninskega sistema, a opozoril, da bo EK zelo previdna.

DS Božič je direktoru Bergmannu predstavil ključne ukrepe prvega koraka v spremembi pokojninskega sistema v SI: dvojni status upokojencev, povečanje odmerne odstotka in prekvalifikacije in vlaganja v zaposlene. Prvi korak naj bi bil končan poleti, v tem mandatu pa naj bi se začele priprave tudi na drug korak. Na vprašanje direktorja Bergmanna glede pričakovanj sprejemanja odločitev v manjšinski vladi, je DS Božič odgovoril, da je ključna podpora socialnih partnerjev.

DS Božič je omenil tudi spremljevalne ukrepe: socialna aktivacija mladih, ki prejemajo socialno pomoč, in spodbujanje rednih zaposlitev mladih, ki sedaj pogosto opravljajo delo v atipičnih oblikah zaposlitve, na podlagi katerih ne plačujejo ustreznih prispevkov za socialno zavarovanje in posledično niso deležni celotnega nabora pravic, ki so na razpolago polno zaposlenim. Vlada bo sprejela tudi ukrepe za obvladovanje vse večjega števila samozaposlenih, ki plačujejo le minimalne prispevke za socialno

zavarovanje in s tem nase prevzemajo visoko tveganje socialne (ne)varnosti v prihodnje. Zagotavljanje ustreznih delovnih mest za starejše in različne druge spodbude za njihovo daljšo delovno aktivnost je tudi ključna prioriteta SI.

Direktor Bergmann se je na koncu pogovora strinjal, da gredo predstavljeni načrti SI glede sprememb pokojninskega sistema v pravo smer, a da EK pogreša občutek nujnosti. Opozoril je še pred neuravnoteženostjo ukrepov za ustreznost pokojnin in višanja upokojitvene starosti.

Glede pokojninskega sistema je tudi direktor Haag razumel, da gre za politično težke odločitve, ker so reforme sistema običajno nepopularne. A reforma pokojninskega sistema v SI je ključna za srednje in dolgoročno prihodnost SI. EK bo storila vse, da SI podpira v tem procesu. Na tej podlagi je zagotovil, da bo EK resno preučila vse komentarje in predloge, ki jih bo SI predložila v odzivu na osnutek poročila.

Investicijske prioritete v prilogi D k poročilu EK

DS Božič je v pogovorih izpostavil tudi stališče MDDSZ, da so investicijske prioritete, ki so navedene v prilogi D osnutka poročila preozko zastavljene, da bi lahko odgovarjale na nihanja na relativno majhnem trgu dela v SI v obdobju najmanj devetih let (dve leti programiranja in sedem let izvajanja).

Sogovornike je pozval, da premislijo o možnih spremembah priloge v naslednjih segmentih: pri znanjih in veščinah se ni smiselno osredotočati le na osnovna znanja in veščine ter le na področja pametne specializacije. Za rast produktivnosti so ključna tudi zahtevnejša znanja, zato je ključno razširiti ciljne skupine in področja uporabe, da bo SI imela več manevrskega prostora. Sredstva je potrebno usmerjati tako, da bodo porabljena učinkovito in dosegala ustrezne multiplikacijske učinke. Namestnica GD EMPL Sukova se je strinjala, da bodo znanja in veščine vedno bolj pomembne, saj bodo izgubljena delovna mesta zaradi digitalizacije in robotizacije nadomeščena z drugimi, ki bodo zahtevala drugačna znanja in spretnosti

Tudi z vidika zagotavljanja večje udeležbe starejših na trgu dela bi bilo potrebno razširiti področje uporabe, je poudaril DS Božič.

Pri spopadanju z revščino je ciljna skupina preozka, prav tako pri aktivni politiki zaposlovanja. Dolgotrajno brezposelni ostajajo velik izziv, ki ga je potrebno še naprej naslavljeni, obstaja pa precejšnja verjetnost, da bo morala biti v prihodnjih letih podobna pozornost posvečena drugim kategorijam brezposelnih ali tistih, ki jim grozi izguba zaposlitve. Večja prožnost je pomembna tudi za možnost zagotavljanja boljše ponudbe storitev zavoda za zaposlovanje in centrov za socialno delo za tiste, ki so najbolj oddaljeni od trga dela. V Sloveniji smo redno priča siloviti nihajnosti tako z vidika rasti oz. upada gospodarske rasti, kot tudi zaposlenosti idr. kazalnikov. Zlasti v primeru trga dela je pomembno, da se lahko Slovenija hitro odziva in naslovi nove ciljne skupine s široko paleto orodij, ki jih bo možno uporabiti v najkrajšem času od zaznave težav.

Medtem ko se je direktor Haag strinjal, da bi lahko razmislili o prevetritvi investicijskih prioritet že v tej fazi osnutka, je tudi menil, da bo nova pravna podlaga za črpanje EU sredstev dala zadostno podlago za prožnost. Poudaril pa je še, da naj SI izkoristi tudi priložnosti sofinanciranja iz drugih EU virov, kot so program za strukturne reforme, investicijski načrt za EU in krepitev zmogljivosti institucij v okviru strukturnih in investicijskih skladov.

Namestnica GD EMPL Sukova je bila glede sprememb investicijskih prioritet v osnutku poročila bolj zadržana. Poudarila je, da so investicijske prioritete v osnutku poročila zato, da je povezava s semestrom jasna. Ne pomenijo pa osnutka prihodnjega programa za črpanje EU sredstev, temveč začetno pogajalsko izhodišče EK. Na vztrajanje DS Božiča, da bi priloga D vseeno lahko bolje odražala analitični del poročila, je namestnica GD Sukova odgovorila, da se lahko DČ na to odzove v nacionalnem reformnem programu. Po njenih besedah bodo pogajanja o programu za črpanje EU sredstev dolg in kompleksen proces, ki se s poročilom šele začneja.

DS Božič je namestnico GD Sukovo kljub temu pozval, naj premisli glede večje prožnosti v investicijskih prioritetah, saj je trenutno stanje preozko za hitro se spreminjajoče izzive na trgu dela. Namestnica GD Sukova je najprej vztrajala na možnosti, ki jo DČ v pogajanjih v Svetu trenutno zavračajo, namreč programiranje sredstev za pet let in nato še za preostali dve. Prav tako je predlagala večjo uporabo poenostavljenih stroškov. Na koncu pa je le popustila in dejala, da bodo skrbno preučili pripombe, ki jih bo SI poslala na osnutek poročila.

Direktor Bergmann je glede sprememb osnutka poročila dejal, da EK sprejema le popravke konkretnih napak, ne pa tudi političnih sporočil. Ponudil je, da naj SI posreduje sporočilo, ki bi se odrazilo v povzetku poročila, ki ga javnost najbolj bere.

Naslednji koraki v okviru evropskega semestra

EK bo obiskala SI 15. 3. 2019, da bi opravila razpravo s SI o poročilu EK, preden SI pripravi nacionalni reformni program. To pa bo tudi prva priložnost za razpravo o prihodnjem programiranju kohezijske politike.

Direktiva o usklajevanju poklicnega in družinskega življenja

DS Božič je na sestanku pri namestnici GD Sukovi izpostavil tudi obžalovanje SI glede izida pogajanj o direktivi o usklajevanju poklicnega in družinskega življenja. Povedal je, da bo direktiva imela nasprotno učinke od pričakovanih in da z vidika SI pomeni konvergenco navzdol. Zaradi direktive bo slovenska javnost EU prepoznala kot nekoga, ki ji vsiljuje nepopularne rešitve, namesto da bi jo videla kot partnerja. Namestnica GD EMPL Sukova je odgovorila, da le 8 % očetov v SI koristi prenosljiv starševski dopust in namen direktive je zagotoviti enake možnosti pri skrbi za družino. DS Božič je odgovoril, da SI nedvomno gre v to smer, tudi iz vidika spodbujanja udeležbe žensk na visokih položajih, a rešitev iz direktive ne podpira tega procesa.

Komentar SPBR

Tovrstni obiski so izjemnega pomena za posredovanje ključnih sporočil EK in iskanje skupnega razumevanja izzivov in odgovorov na njih. Tesno in pravočasno sodelovanje z EK lahko namreč prepreči marsikateri nesporazum in prispeva k učinkovitejšemu načrtovanju in izvajanju politik v okviru evropskega semestra in EU sredstev. Prav tako pa so okrepljeni stiki smiselni tudi z vidika načrtovanja pobud EK, zakonodajnih in nezakonodajnih, izven evropskega semestra. Sodelovanje z EK v času priprave teh pobud lahko prispeva k izogibanju morebitnih kasnejših konfliktov in zapletih v pogajanjih. Tokratni obisk državnega sekretarja MDDSZ ocenjujemo kot zelo uspešen.

Predlog sklepa Vlade RS

Na podlagi šestega odstavka 21. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 - ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 - ZDU-1G, 65/14 in 55/17) je Vlada Republike Slovenije na..... seji dne sprejela naslednji

SKLEP:

Vlada Republike Slovenije je sprejela Poročilo o delovnem srečanju državnega sekretarja na Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti Tilna Božiča s predstavniki Evropske komisije, ki je potekalo 6. februarja 2019 v Bruslju.

Stojan Tramte
GENERALNI SEKRETAR

Sklep prejmejo:

- Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti,
- Ministrstvo za zunanje zadeve